

**ZWOLLE
GEZONDE
STAD**

8 jaar later.....en nog volop in beweging

Ina van Oostenbrugge,
Programmamanager Zwolle Gezonde Stad

5 oktober, Overijsselse Sportontmoeting

**ZWOLLE
GEZONDE
STAD**

De gemeente Zwolle zet sinds 2006 in op preventie overgewicht onder jongeren 0-19jr

- Samen Gezond (2006-2009)
- Zwolle Gezonde Stad (2010 -heden)

Aanleiding

Overgewicht incl. obesitas - basisonderwijs

- Nederland: 16 (2) % (TNO, '06)
- Zwolle: 12 (2) % (CheckKid, 2006)
- Diezerpoort: 18 (5) % (CheckKid, 2006)
- Holtendoek: 17 (5) % (CheckKid, 2006)

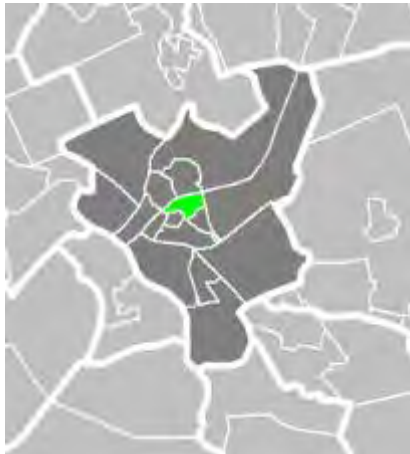

Lichamelijke inactiviteit

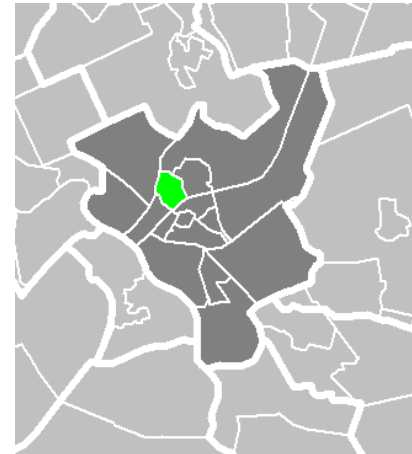
	<u>Sport <1h/wk</u>	<u>beeldschermtijd >120min/dag</u>	
- Nederlands:	67%	42%	(TNO, 2006/07)
- Zwolle:	52 %	20 %	(CheckKid, 2006)
- Diezerpoort:	66 %	33 %	(CheckKid, 2006)
- Holtendoek:	65 %	29 %	(CheckKid, 2006)

Samen Gezond ('06-'09)

- Integrale wijkgerichte aanpak preventie overgewicht;
- Doelgroep kinderen en jongeren
 - Gezond Gedrag (gezonde voeding, voldoende bewegen)
 - Gezonde Omgeving
 - Gezonde Zorg
- Aandachtswijken Diezerpoort en Holtenbroek

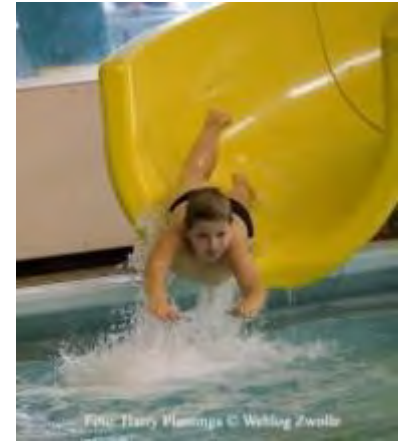

Diezerpoort

Holtenbroek

- Wijkgezondheidscoördinator
- Organisatie van 'gezonde weken'
- Club4heroes
- Check MBO
- Jongerenkookcafé
- Eet GoedKoop Gezond
- Jongeren-wijkrestaurant
- Zwemfestijn (Swimming party)
- Schoolgezondheidsbeleid
- School breakfast
- Bewegende school
- Onderzoek preventie-zorgketen

Veel activiteiten, met veel variatie

Overweight (incl. obesity) – primary school children

- Netherlands: 16% (2%) (TNO, 5th national growth study '10)
- Zwolle: 12(2)->12(2)% (CheckKid, 2006 en 2009)
- Diezerpoort: 18(5)->17(6)% (CheckKid, 2006 en 2009)
- Holtenbroek: 17(5)->18(4)% (CheckKid, 2006 en 2009)

Physical (in)activity:

	<u>Sports <1h/wk</u>	<u>Screen time >120min/day</u>

- Stijging overgewicht lijkt te stabiliseren
- Sterke integrale samenwerking tussen partijen:
 - GGD/ gemeente/ Windesheim/VU/ Travers Welzijn/
SportService Zwolle/ Icare
- Veel activiteiten en interventies zijn uitgevoerd, vooral door publieke partijen
- Weinig interventies gericht op de (fysieke) omgeving
- Politiek/bestuurlijk draagvlak nog beperkt

Vervolg 'Samen Gezond'

- Preventie vraagt om lange adem en dus continuïteit
- Bottom up benadering vraagt om top down ondersteuning
 - Breder politiek bestuurlijk draagvlak
- Betrekken van private partijen

**ZWOLLE
GEZONDE
STAD**

Zwolle eerste JOGG stad

Februari 2010

De JOGG aanpak als basis

5 JOGG pijlers

- Politiek bestuurlijk draagvlak
- Publiek-private samenwerking
- Social marketing
- Monitoring and evaluatie
- Verbinding preventie-zorg

3 sporen

- Gezond Gedrag
- Gezonde Omgeving
- Gezonde Zorg

De Gezonde leefstijl (gezonde voeding/voldoende bewegen) aantrekkelijk en gemakkelijk maken voor jeugdigen (0-19) in Zwolle

Doelen

1. De ontwikkeling van het percentage kinderen en jongeren met een gezond gewicht blijft in Zwolle gunstiger verlopen dan het landelijk gemiddelde.
2. Het verschil van het percentage kinderen en jongeren met een gezond gewicht in Diezerpoort en Holtenbroek met Zwolle als geheel is kleiner geworden.

... en nog (24) subdoelen op de 3 sporen en 5 JOGG pijlers...

Publieke partners

- gemeente Zwolle
- GGD IJsselland
- Icare
- Travers Welzijn
- SportService Zwolle
- OPOZ/ Lectoraat De Gezonde Stad

- (basisscholen DP/HB)
- (voortgezet onderwijs Zwolle)

Private partners

- deltaWonen
- Rabobank IJsseldelta
- Zilveren Kruis Achmea
- FC Zwolle United
- AH Noord-Oost Nederland
- Novon
- Abbott
- Windesheim
- Wavin

Andere partners

- SportiefZ wolle
- BrugMedia (Swollenaer)
- Deltion College
- Landstede
- AOC de Groene Welle
- GO Centre/ Rienks Arbodienst

Interventies

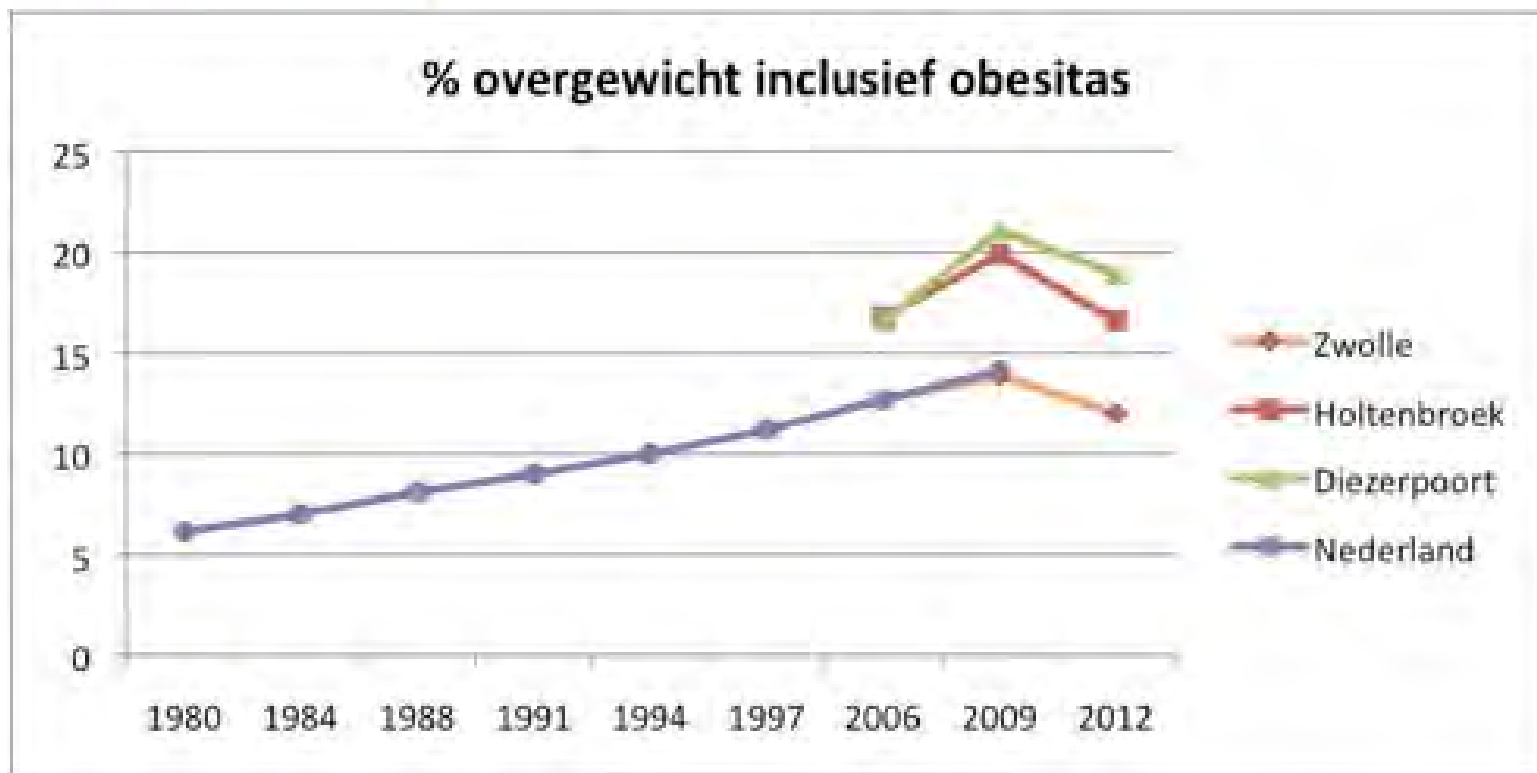

Resultaten

- **Overgewicht gedaald**
- **Gezonde leefstijl – geeft wisselend beeld**
 - positieve resultaten op gebied van bewegen
- **Samenwerking versterkt en geborgd**
 - Gezonde leefstijl onderdeel van prestatieafspraken gemeenten en publieke partijen
 - Draagvlak bij partijen om de samenwerking te continueren

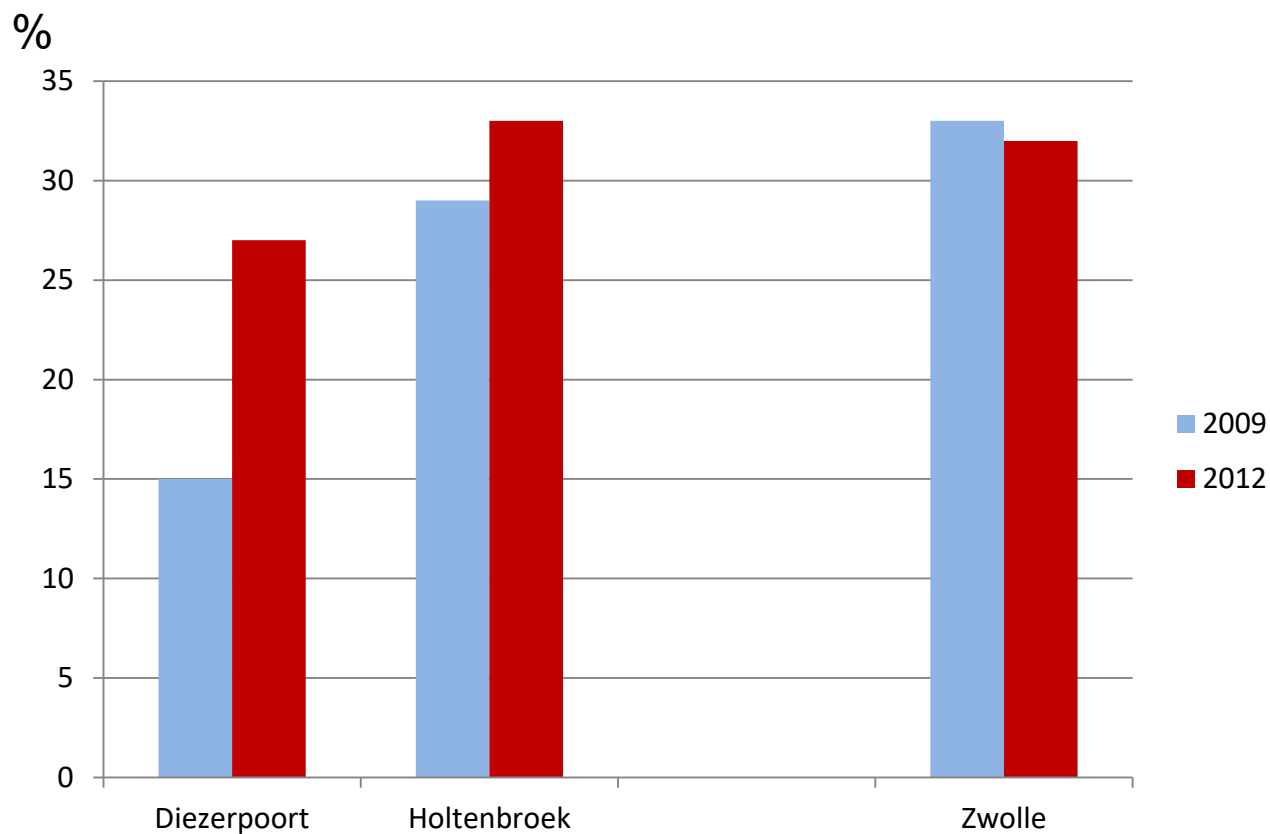
Resultaat 2010-2013

Percentage basisschoolkinderen met overgewicht incl. obesitas

Resultaten

Aantal kinderen dat buiten speelt >1 uur/dag

Bron: ChecKid (OPOZ Windesheim en GGD IJsselland)

Ambities 2014- heden

- **Uitbreiding van doelgroep**
 - Naast jongeren ook senioren
- **Uitbreiding van aandachtswijken:**
 - Diezerpoort, Holtenbroek, Zwolle Zuid, AA landen en enkele buurten zoals: Pierik en Breecamp
- **Uitbreiding thema's**
 - Voeding/bewegen en alcohol
- **Zwolle blijft koploper als eerste JOGG stad**

- **Aansluiten bij actuele ontwikkelingen/ beleid**
 - Focus op gezondheidsachterstanden:
 - Laaggeletterdheid
 - Armoede
 - Omgevingswet/omgevingsvisie
 - Beleid buurtsportcoaches
 - Gezonde schoolaanpak
 - Gezonde sportkantine
 - Beleid op Zwolle fietsstad
 - Landelijke campagnes: Stoptober/IK Pas

Uitdaging 2014 - heden

- Programmamanager in dienst bij GGD ipv gemeente
 - Vraagt om nieuwe invulling samenwerking met gemeente en partners
- (ZONMW) Programma en programmabudget gestopt
 - Zoeken naar financiering voor projecten
- Betrokkenheid nieuwe wethouder en nieuw college
- Ontwikkeling programmagroep
 - tot netwerkorganisatie
 - Mate van betrokkenheid op opgave
- Aansluiten bij de transities
- Vertrouwen op de borging

Uitdaging 2014 - heden

Aansluiten bij actuele ontwikkelingen/ beleid

- Beleid buurtsportcoaches
- Beleid sportvereniging support
- Omgevingswet/omgevingsvisie
- Focus op gezondheidsachterstanden:
 - Laaggeletterdheid
 - Armoede
- Concept Positieve Gezondheid
- Monitoring/ data verzameling

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

Lopende interventies/ Activiteiten

- SUTU's
- Watertaps (met Vitens)
- Sociale marketing onderzoek sportkantines/ bijeenkomst/ roadshows
- Roadshows gezonde sportkantines worden ontwikkeld
- LEFF; doorontwikkeling voor Zwolle
- Ketenaanpak kinderen op gezond gewicht
- Senioren Vitaal en Veilig thuis
- Zwolle Gastheer; NL Vitaal
- Creating a healthy school community
- Gezonde schoolnetwerk in oprichting
- Ontwikkeling Integrale visie op beweegstimulering ouderen

Lopende interventies

- SUTU's
- Watertaps (met Vitens)
- Sociale marketing onderzoek sportkantines/ bijeenkomst/ roadshows
- Roadshows gezonde sportkantines worden ontwikkeld
- LEFF; doorontwikkeling voor Zwolle
- Ketenaanpak kinderen op gezond gewicht
- Senioren Vitaal en Veilig thuis
- Zwolle Gastheer; NL Vitaal
- Creating a healthy school community
- Gezonde schoolnetwerk in oprichting
- Ontwikkeling nieuwsbrief ZGS

**ZWOLLE
GEZONDE
STAD**

Over 8 jaar...nog steeds in beweging?

Betrokkenheid van partners netwerk vraagt om:

- Een duidelijke opgave van het netwerk
- Politiek bestuurlijk draagvlak en betrokkenheid
- Coördinator/aanjager
- Goede organisatiestructuur
- Voortdurende agendasetting – verbinding
- Expertise van partijen benutten en waarderen
- Aansluiten bij ‘dat wat er is’
- proces- en effectevaluatie
- Zorgdragen voor zichtbaarheid